

Je hoeft niet naar een tropisch oord voor mooie onderwaternatuur

Neem een duik

Zo verscheiden als de bewoners op het vasteland zijn, zo divers is ook het onderwaterfolk van Nederland. Zelfs de weinig kleurrijke Noordzeekuststreek bruist van het leven.

■ TEKST: PATRICK OXSENER / FOTO'S: COR KUYVENHOVEN

TIP
81

Haal een nat pak

Wil je de Noordzee in, wacht dan op de zomer. De zee kan erg onrustig zijn en het zicht varieert van twintig centimeter tot twintig meter. 's Zomers is de zee het rustigst en het zicht het best.

Zoek de snoek

De snoek vind je vrijwel overal in Europa en Noord-Amerika, maar in Nederland lijkt hij zich extra op zijn gemak te voelen. Noem een willekeurig water (de Biesbosch, de sloot op het land van boer Pieters) en de snoek heeft er zijn huis van gemaakt. Zoet water, brak water, het maakt hem niet zo veel uit. Zolang er maar riet is van waaruit hij heimelijk zijn prooi kan belagen.

Hoezo zeekreeft?

Sinds 1971 is de zeearm Grevelingen in Zeeland officieel een meer, maar het water is er nog altijd zout. Dat betekent dat de zeekreeft er prima kan aarden. Voor zolang het duurt dan, want zo tussen april en juli verdwijnen zijn soortgenoten vaak samen met de mosselbuurtjes in een netje.

Ingenieus plantje

Ook in stilstaand water gebeuren fascinerende dingen. Neem de waterlelie, die middels een ingenieus systeem van huidmondjes en luchtkanalen zuurstof vanaf de drijvende bladeren naar de wortels vervoert. In Nederland groeien twee soorten: de witte lelie en de gele plomp. De laatste is de nationale plant van Friesland en is verwerkt in de Friese vlag. In het rood, vreemd genoeg.

Alleen kijken mag

Hier zwemt een van de belangrijkste troeven van de visserijsector. Heb je hem herkend? Het is de kabeljauw. Op deze foto mogen er dan aardig wat rondzwemmen, de populatie in de Noordzee loopt schikbarend terug. De Viswijzer raadt het eten van kabeljauw uit deze contreien dan ook ten zeerste af.

Explosieve groei van leven

Niet al het menselijk afval is even schadelijk. Zo is het rond scheepswrakken vaak een drukte van jewelste. Planten nestelen zich op de restanten en dat trekt watervolk uit de wijde omtrek. Zelfs de granaten uit dit in 1914 gezonken Britse oorlogsschip blijken een prima voedingsbodem voor nieuw leven.

Bedreigde glibber

Zou deze gladde jongen zich realiseren dat er aan de wal een muziekgenre naar hem vernoemd is? Dat mensen hem graag bakken, roken of stoven? En dat hij daardoor een bedreigde diersoort is geworden? Vast niet, anders had deze paling zich niet zo makkelijk laten fotograferen.

Hangplek

Mosselhangcultuur is de naam voor kwekerijen die mosselen letterlijk een hangplek bieden om te groeien. Meestal is dat een soort kousvormig net aan een anker, waar mosselzaad in wordt gestopt. Het duurt zo'n twee jaar voor de schelpdieren klaar zijn voor de oogst.

All inclusive

Op natuurgebied de Bruine Bank voor de Nederlandse kust profiteren de krabben optimaal van de geboden voorzieningen, zoals dit stuk scheepswrak.

▲ Verdwaald?

Zeepaardjes vind je vooral in de tropen en in tekenfilms. Maar wie goed zoekt (en een beetje geluk heeft), kan ze soms ook bij ons spotten. Dit langsnuitzeepaardje zwemt bij de Zeelandbrug in de Oosterschelde.

Echte liefde

Waar de meeste dieren puur uit lust en noodzaak paren, daar lijken deze zeekatten even helemaal in elkaar op te gaan. Of zijn ze gewoon in slaap gevallen? Hoe dan ook: in het voorjaar is de Oosterschelde een kraamkamer voor allerlei zeebewoners.

Alfapadjes

Vanaf het voorjaar keren vrouwenpadden terug naar hun geboortewater om daar zelf kroost te produceren. En de mannen? Die gaan gezellig mee. De hormonen slaan daarbij dusdanig op hol dat het vrouwtje vaak al besprongen wordt terwijl ze zich nog naar het water sleept. Eenmaal daar slaat de vlam pas echt in de pan en knokken de alfapadjes elkaar bijkans de plomp uit. Daar is deze mevrouw maar mooi klaar mee.